

2 Programma Woonplaats Zeeland

Inleiding en ontwikkelingen

Zeeland is Land in Zee. Kust, land, zeearmen en eilanden, het samenspel tussen water en land, het geeft Zeeland een unieke ligging en een bijzondere omgeving voor mensen om te wonen, te werken en te recreëren. Deze unieke ligging in een veilige, economisch aantrekkelijke en ecologisch gezonde delta is ons Zeeuwse kapitaal en onze leefomgeving. In Zeeland bepalen water, landbouw, wonen, natuur, industrie en recreatie de kwaliteit van de leefomgeving. Als we die kwaliteit willen behouden, dan moeten we ons steeds afvragen: wat mag waar wel en waar niet, hoe beïnvloedt dat elkaar over en weer, wat zijn de effecten op milieu, landschap, economie op korte en langere termijn. Uitgangspunt is de vastgestelde Omgevingsvisie.

In dit uitvoeringsprogramma Woonplaats Zeeland staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal. Daarbij staan de volgende onderwerpen centraal: de gebouwde omgeving met steden, dorpen en bedrijventerreinen, de kwaliteit van de kust en recreatie, milieu en water, zowel de Deltawateren als het beheer van grond- en oppervlaktewater binnendijks. Landbouw en natuur, ook onderdeel van de fysieke leefomgeving, komen aan de orde in het programma Balans in landelijk gebied.

Het behoud van de kwaliteit van de leefomgeving wordt geregeld door tal van wetten en regelingen, onder de verantwoordelijkheid van rijk, provincie, gemeenten en waterschap. In de Omgevingswet komt er straks één loket voor alle vragen, klachten, vergunningen etc. Dat loket wordt de gemeente. De invoering van de Omgevingswet vereist een vernieuwing in samenwerking, denken en doen tussen overheden. Ook dat project komt in dit hoofdstuk aan de orde.

Speerpunten

De speerpunten voor de verschillende deelprogramma's zijn:

Deltawateren

- Bijdragen aan vervolg gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta 2050.
- Herintroductie van beperkt getij op de Grevelingen.
- Gebiedsproces Volkerak-Zoommeer (korte en middellange termijn).
- Zoetwaterbeschikbaarheid Zuidwestelijke Delta (in relatie tot Zeeuws Deltaplan zoet water).
- Continueren inzet voor uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie.
- Kennisprogramma zeespiegelstijging in relatie tot herijking Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta in 2026.

Milieu

- Vervolg verkenning van de samenwerking Milieutaken in Zeeland in afstemming met gemeenten en waterschap.
- Uitvoeren Milieuprogramma en VTH-programma.

Omgevingswet (digitaal stelsel)

- Informatie en applicatie stelsel gereed maken zodat Omgevingsvisie en Omgevingsverordening kunnen worden gepubliceerd.

Wonen en bedrijventerreinen

- Opstellen van een Woonagenda en aanpak onder andere met de gemeenten.
- Uitvoeren Fonds Impuls Bedrijventerreinen en Provinciale Impuls Wonen.

Beleidskader

- [Omgevingsvisie 2021](#)
- [Economische Agenda](#)
- [Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Zeeland 2016](#)

- [Beleidsnota Natuurwetgeving](#)
- [Deltaprogramma](#)
- [Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta](#)
- [Programmatische aanpak Grote Wateren](#)
- [Natura 2000 beheerplannen \(voor de afzonderlijke Deltawateren\)](#)
- [Zwemwaterrichtlijn](#)
- [Kaderrichtlijn Water](#)
- [Europese Richtlijn Overstromingsrisico's](#)

Reguliere taken

Milieu

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven en activiteiten, waarvoor de Provincie bevoegd gezag is en taken die daarmee samenhangen.
- Accounthouderschap van de RUD Zeeland en de DCMR.
- Interbestuurlijk toezicht Omgevingsrecht.
- Nazorg gesloten stortplaatsen.
- Coördinatie uitvoering VTH taken binnen Zeeland.

Ruimtelijke kwaliteit

- Overleg over ruimtelijke plannen met betrokken bestuursorganen.
- Toezicht op huisvesting statushouders.

Water

- Beheer grondwatermeetnet.
- Aanwijzen zwemlocaties.
- Bescherming grond- en oppervlaktewater.

Deltawateren

De Deltawateren zijn voor Zeeland vanuit ecologisch, ruimtelijk, recreatief en economisch oogpunt van grote waarde. Ze bepalen in belangrijke mate de kwaliteit van onze leefomgeving, nu en in de toekomst. Het borgen van deze kwaliteit vraagt om passende antwoorden op de uitdagingen voor de komende decennia. Binnen de geldende (wettelijke) kaders gaat het daarbij om een afgewogen aanpak van thema's als waterkwaliteit, ecologie en regionale economie in combinatie met noodzakelijke aanpassingen op het vlak van waterveiligheid, zeespiegelstijging en een verder toenemende verzilting.

Een aanpak waarbij we als Provincie Zeeland samenwerken met onze partners binnen het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta (GO ZWD) om ons doel van een ecologisch gezonde, veilige en economisch aantrekkelijke delta te kunnen realiseren.

Maatschappelijk effect Deltawateren

De leefomgeving wordt aangepast aan veranderende (klimaat)omstandigheden waardoor inwoners en bezoekers van Zeeland kunnen leven in een veilige, aangename en klimaatbestendige leefomgeving.

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

Speerpunten Bestemming Zeeland 2030 voor inwoners, ondernemers en bezoekers

1. Vergroten van de positieve bijdrage van de vrijetijdsector aan de omgeving en de samenleving: de Zeeuwse vrijetijdsector heeft een sterke maatschappelijke, ruimtelijke en economische meerwaarde. De Zeeuw draagt de vrijetijdseconomie een warm hart toe en werkt samen met de sector aan een leefbaar Zeeland voor iedereen.

2. Stimuleren van een toekomstbestendige vrijetijdssector: de Zeeuwse ondernemers zijn intrinsiek gemotiveerd en in staat om de exploitatie op een duurzame circulaire wijze te laten plaatsvinden. Ondernemen in de vrijetijdseconomie is aantrekkelijk en staat hoog in aanzien. Er is een bruisend netwerk actief dat samenwerkt aan een gezonde vrijetijdssector.
3. Versterken van een optimale beleving voor bewoner en gast: onze inwoners en bezoekers ervaren Zeeland op een unieke manier die bij hen past, in alle seizoenen en regio's. De verschillende regio's en steden in Zeeland vormen gezamenlijk een gevarieerd palet aan bestemmingen.

Omgevingswet en Ruimtelijke Ordening

In 2021 gaan we verder met de voorbereiding om op 1 juli 2022 te kunnen voldoen aan de nieuwe Omgevingswet. De Omgevingswet is de grootste wetwijziging sinds de invoering van de grondwet. In de Omgevingswet worden 26 wetten en meer dan honderd ministeriele regelingen op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur samengevoegd. Het doel van de Omgevingswet is: "van bescherming van de fysieke leefomgeving via een werende benadering van activiteiten, naar een beleidscyclus waar de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat en ruimte ontstaat voor ontwikkeling."

Door deze nieuwe wet verandert er veel in Zeeland. Ook de rol van de Provincie verandert. De Omgevingswet geeft aan dat burgers en initiatiefnemers niet langer te maken krijgen met een gefragmenteerde overheid. Alle overheden zijn samen verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Om dit te bereiken moeten de overheden onder de Omgevingswet intensiever samenwerken. In Hoofdstuk 1 Strategische Opgave Ruimtelijke Kwaliteit staat het traject beschreven om te komen tot de Zeeuwse Omgevingsvisie en de verordening. Het digitale stelsel is het derde spoor van de implementatie Omgevingswet en maakt onderdeel uit van dit programma.

Voor de digitalisering van de Omgevingswet wordt een digitaal stelsel ontwikkeld. Een belangrijke component hierin is het Omgevingsloket. Alle informatie over de fysieke leefomgeving wordt gebundeld in het Omgevingsloket.

Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers digitaal een vergunningaanvraag of melding indienen. Ook kan via prikken op de kaart gezien worden welke regels er gelden op welke locatie. Daarnaast kan ook informatie over de fysieke leefomgeving worden opgevraagd. Alle overheden dienen aangesloten te worden op het Omgevingsloket om deze te voorzien van informatie. Zeeuwse afstemming is nodig om met partijen afspraken te maken hoe we aansluiten, welke informatie er wordt aangeleverd en welke nieuwe (werk) processen er ingericht moeten worden.

Ruimtelijke ordening

Binnen het programma Fysieke Leefomgeving is gewerkt aan aan het opstellen van de Omgevingsagenda Zuidwest. In de Omgevingsagenda Zuidwest zijn de opgaven van het Rijk en regio's Zeeland en Zuid-Holland. Voor Zeeland zijn hier drie prioritaire thema's benoemd: North Sea Port District & Terneuzen, De kust van de delta, Transitie landelijk gebied. Hierbij is North Sea Port District tevens aangewezen als NOVI gebied het doel was om afspraken te maken over de gezamenlijke aanpak van deze opgaven.

Met de komst van het nieuwe kabinet heeft het rijk een actieve regierol op zich genomen in de ruimtelijke ordening in Nederland. Hiertoe heeft de minister VRO in 2022. de programma's NOVEX en Mooi Nederland aan de Tweede Kamer gepresenteerd. Het rijk wil regie voeren op de ruimtelijke ordening in Nederland. Hierbij wordt door het rijk wordt een belangrijke rol toegekend aan de provincies. Daarom wil de minister VRO met de provincies afspraken maken over de ruimtelijke inbedding van nationale belangen in de regio. Deze afspraken hebben betrekking op nationale doelen en ruimtelijke keuzes, uitvoering en investeringsbeslissingen. De provincies organiseren het proces waarbij zij regio's, gemeenten, waterschappen, uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke partijen betrekken. Het rijk wil in oktober 2023 ruimtelijke arrangementen afsluiten met elke provincies. Dit ruimtelijke arrangement vervangt de omgevingsagenda's. De thema's uit de omgevingsagenda voor Zeeland komen terug in de ruimtelijke arrangementen. North Sea Port District wordt daarbij onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak in het programma NOVEX.

Maatschappelijk effect Omgevingswet en ruimtelijk arrangement

De Provincie draagt bij aan een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden onderling en tussen overheden en het netwerk. Dat gebeurt met de voorbereiding op de Omgevingswet en de vier andere strategische opgaven. Het doel is een gezonde, veilige leefomgeving en het doelmatig

gebruik van de beschikbare ruimte, waardoor ook directe bijdrage geleverd wordt aan het versterken van de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Ruimtelijke kwaliteit versterken: Wonen

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving.

Demografische ontwikkelingen (vergrijzing, huishoudenverdunding), de noodzaak voor verduurzaming en aanpassing van woningen aan de zorg(behoefte) hebben een belangrijke invloed op de woonbehoefte. De vraag naar woningtypen en woonmilieus verandert hierdoor. Het gaat niet alleen om aantallen woningen, maar ook om een match met de kwalitatieve vraag en een koppeling met duurzaamheidsdoelen. De aanpassing van de bestaande woningvoorraad door sloop, herstructurering, woningaanpassing en verbetering is een lastige opgave. Door de stijgende huizenprijzen dreigt een tekort aan betaalbare woningen.

Met het aantreden van het nieuwe kabinet begin 2022 is volkshuisvesting na lange tijd weer een belangrijk onderdeel van de Rijksagenda geworden. De nadruk daarbij ligt op het stimuleren van de nieuwbouw en het vergroten van de (betaalbare) woningvoorraad. In het kader van de Nationale Bouw- en Woonagenda sluit het rijk met alle provincies eind december 2022 een Woondeal. Onderdeel van de Woondeal is een bod per provincie voor een realistische nieuwbouwopgave voor de komende jaren. De hiervoor benodigde randvoorwaarden, wettelijke en financiële regelingen zijn nog in ontwikkeling.

Om gebruik te kunnen maken van deze regelingen is veelal cofinanciering noodzakelijk. De mogelijkheid van een Zeeuws woonfonds wordt hierbij verkend.

Voor de provincie Zeeland geldt dat de Woondeal zijn basis vindt in de Zeeuwse Woonagenda en leidt tot een gezamenlijke uitvoeringsagenda in 2023 voor rijk, provincie en gemeenten. De kwalitatieve opgave is in 2019 in beeld gebracht door het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWZO). De opgave is aanzienlijk en verschilt per regio. In 2022 is de provinciale demografische prognose geactualiseerd, waarna in 2023 ook de actualisatie van de kwalitatieve opgave volgt.

De Provincie heeft samen met de gemeenten een verantwoordelijkheid voor de regionale woningbehoefte. In 2021 hebben de gemeenten en Provincie de Zeeuwse Woonagenda vastgesteld. Hierin zijn drie belangrijke gezamenlijke opgaven benoemd:

- Het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.
De grootste opgave ligt in de versterking van de bestaande woningvoorraad. Het gaat daarbij om verduurzaming en het levensloopgeschikt maken van de woningvoorraad en daarmee samenhangend, het op peil houden van de leefbaarheid in wijken en dorpen.
- Nieuwbouw die 100% raak is: focus op kwaliteit in woningtypen en locaties.
Bij nieuwbouw gaat het veel meer om kwaliteit en minder om kwantiteit. Het gaat om het toevoegen van de juiste woningen op de juiste plekken. Zo draagt nieuwbouw maximaal bij aan een toekomstige woningvoorraad die in kwaliteit en kwantiteit 100% aansluit bij de vraag.
- Inspelen op de behoefte aan specifieke segmenten op woningmarkt.
Er bestaat een behoefte aan specifieke type woningen zoals flexwonen, huisvesting van arbeidsmigranten en passende woonvormen voor oudere huishoudens, zoals geclusterde woonvormen en woonvormen op het grensvlak van zelfstandig en intramuraal wonen.

De opgaven in de Zeeuwse Woonagenda worden in de uitvoeringsagenda aangepakt via in zes actielijnen:

- gebiedsgerichte aanpak
- financiële arrangementen
- adaptief programmeren
- complementair bouwen
- hergebruik lege panden
- flexibele schil

In de actielijnen wordt met bestaande en nieuw te ontwikkelen instrumenten gezamenlijk gewerkt aan een toekomstbestendige woningvoorraad. De provincie ondersteunt dit met de inzet via bestaande en nieuwe instrumenten, zoals de Provinciale Impuls Wonen, subsidie voor hergebruik van leegstaande

panden, ondersteuning voor flexibele woonvormen, leningen voor woningverduurzaming en subsidie voor gebiedsgerichte projecten.

Afstemming van de aanpak vindt plaats via de Woonagenda en de regionale woningmarktafspraken, waar de regio onderling en met provincie afspraken maakt over de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de woningvoorraad. De aansluiting bij het rijksbeleid wordt vastgelegd in de Woondeal. Waar nodig worden met individuele gemeenten plannen van aanpak opgesteld, waarin afspraken worden gemaakt over de bestaande nieuwbouwplannen, zodat deze beter aansluiten bij de toekomstige behoefte en de afspraken die hierover in de Woondeal zijn gemaakt. In dit thema speelt ook de versterking van de functie van de stad als plek om te winkelen, te leven en te ontmoeten. Deze functie staat onder druk. Dit komt onder andere door de toename van leegstand in de detailhandel en maatschappelijk vastgoed. We haken hierop aan als partner met een visie op detailhandel, cultuur en bebouwde omgeving. Onze rol is hier vooral faciliterend (bijv. door ondersteuning via het Zeeuws Stedelijk Coördinatieteam) en stimulerend (door subsidies voor hergebruik leegstaande panden en gebiedsgerichte projecten).

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Beter benutten van regionale bedrijventerreinen

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende planologische ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven en zetten in op een kwaliteitsimpuls en de verduurzaming van terreinen. De provincie stelt hiervoor regelmatig een behoefteprognose voor bedrijventerreinen op. Deze vormt de basis voor de regionale bedrijventerreinen- programmering die de gemeenten opstellen om te komen tot een goede balans in vraag en aanbod.

De Provincie ondersteunt de gemeenten met subsidie voor het versterken van de kwaliteit en duurzaamheid van bedrijventerreinen. In 2020 zijn de lopende subsidieregelingen geëvalueerd. Op basis daarvan zijn twee nieuwe regelingen ontwikkeld, die de bestaande regelingen vervangen. Het gaat om de subsidieregeling Planvorming en Procesondersteuning, die gemeenten ondersteunt bij de integrale planvorming voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. De bestaande duurzaamheidsscans maken hier onderdeel van uit.

Daarnaast is er de subsidieregeling Fysieke maatregelen, bedoeld voor de realisatie van collectieve fysieke maatregelen ten behoeve van het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Hierbij valt te denken aan (circulaire) herstructurering, aanleg van duurzame energie- en warmtesystemen, energieopslag, aanleg gedeelde laadinfrastructuur, maatregelen in het kader van klimaatadaptatie en maatregelen die de biodiversiteit vergroten.

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Doelstelling

Law Delta

Een Law Delta is gerealiseerd op een deel van het beoogde terrein van de marinierskazerne in Vlissingen.

Deze doelstelling maakt onderdeel uit van het compensatiepakket Wind in de Zeilen. Dit betreft het justitieel complex Vlissingen (JCV) dat bestaat uit een penitentiaire inrichting voor zwaardere doelgroepen met een extra beveiligde inrichting, een hoog beveiligde zittingslocatie en een beveiligde verblijfsfaciliteit waar rechters, officieren van justitie en advocaten tussen zittingsdagen kunnen overnachten en werken en een steunpunt DV&O.

Het Strategisch kenniscentrum Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit dat gelieerd is aan de strafrechtketen zal elders in Vlissingen als een separate ontwikkeling tot stand worden gebracht.

De gezamenlijke inschatting van rijk en regio is dat op zijn vroegst in het laatste kwartaal van 2023 kan worden gestart met bouwen van het justitieel complex.

Een start eind 2023 kent de volgende afhankelijkheden en risico's:

- Aandacht voor de voorbereiding en begeleiding van het proces met betrekking tot ruimtelijke procedures, om deze zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen.

- Met de locatiestudie is het justitieel complex in een stadslandgoed ontworpen, waarmee deels een verwevenheid is tussen de twee delen. De twee delen zullen in planuitwerking gelijk moeten oplopen.
- De regelgeving rondom stikstof kan van invloed zijn ontwikkelingsmogelijkheden rondom het justitieel complex.
- Beschikbaarheid van een marktpartij.
- De gevolgen van de Omgevingswet, die gedurende de planfase wordt ingevoerd, zijn nog onbekend.

Oplevering van het complex wordt op zijn vroegst mogelijk geacht in 2028.

Acties

Start proces van de benodigde ruimtelijke procedures samen met de gemeente Vlissingen en het Rijk.
Het ruimtelijke proces is najaar 2021 door de gemeente Vlissingen gestart met het voorontwerpbestemmingsplan voor inspraak vrij te geven. Najaar 2022 zou het bestemmingsplan als ontwerp ter inzage gelegd moeten worden, zodat het vervolgens voorjaar 2023 wordt vastgesteld door de gemeenteraad Vlissingen

Uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van de grondoverdracht.

In 2023 wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het te maken stadslandgoed waar het justitieel complex een onderdeel van uitmaakt. Het college heeft ingestemd met het inbrengen van de resterende gronden in dit gebied, onder voorwaarde dat met de gronden de creatie van maatschappelijke winst voorop staat.

Doelstelling

Vorbereiding omgevingswet

Uiterlijk op het moment van het inwerkingtreden van de omgevingswet, werkt de provincie volgens de gedachte achter de omgevingswet.

Acties

Invulling geven aan opgave gericht werken en vroegtijdig samenwerken.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet verandert de wijze van samenwerking met de ketenpartners. Via het Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SPOZ) worden afspraken gemaakt over deze samenwerking zoals het aansluiten bij initiatief- of omgevingstafels.

Nieuwe interne- en externe samenwerkingsstructuren/werkprocessen.

Zowel intern als extern vergt de Omgevingswet een andere wijze van samenwerken. Met externe partners worden hierover afspraken gemaakt via het Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland (SPOZ). Intern worden werkprocessen ingericht voor het werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Vorbereidingsacties vormgeven en implementatie digitaal stelsel Omgevingswet

Doelstelling

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

Speerpunten Bestemming Zeeland 2030 voor inwoners, ondernemers en bezoekers

1. De vrijetijdssector levert een positieve bijdrage aan de omgeving en de samenleving: in 2030 draagt de Zeeuw de vrijetijdssector een warm hart toe. De inwoners van Zeeland kennen en ervaren

de vrijetijdssector als een belangrijke drijvende kracht voor de leefbaarheid, economie en het voorzieningenniveau.

2. De vrijetijdssector is toekomstbestendig: de Zeeuwse ondernemers zijn intrinsiek gemotiveerd en in staat om de exploitatie op een duurzame circulaire wijze te laten plaatsvinden. Ondernemen in de vrijetijdseconomie is aantrekkelijk en staat hoog in aanzien. Er is een bruisend netwerk actief dat samenwerkt aan een gezonde vrijetijdssector die ontwikkelt met kwaliteit en aandacht voor een divers aanbod, ook in de waterrecreatie.

3. Inwoner en gast hebben een optimale beleving: inwoners en bezoekers ervaren Zeeland op een unieke manier die bij hen past, in alle seizoenen en regio's. De verschillende regio's en steden in Zeeland vormen gezamenlijk een gevarieerd palet aan bestemmingen.

Bestemming Zeeland 2030 in balans

De ambitie van het 'Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030' is te zorgen voor een vrijetijdssector die in balans met de samenleving en de omgeving bloeit. In de Bestemming Zeeland 2030 worden de belangen van inwoners, bedrijven en bezoekers goed gewogen.

We streven naar een toekomstbestendige vrijetijdssector die een positieve bijdrage levert aan de omgeving en de samenleving. Hierbij wordt verantwoord gebruik gemaakt van het landschap, ons natuurlijk kapitaal. Effecten op de leefomgeving zijn daarom betrokken bij recreatieve ontwikkelingen. De ruige zee, de rustige natuur, bruisende binnensteden, een rijke historie, hoogstaand culinair aanbod en een actieve waterbeleving vormen de beleving voor inwoner en gast van de Zeeuwse Delta, in elk jaargetijde.

De ambitie voor Bestemming Zeeland 2030 is een gezamenlijke opgave met onder andere gemeenten, (recreatieve) ondernemers, natuur- en cultuurorganisaties en overige partners in Zeeland. Aan de hand van een meerjarige actie-agenda 2022-2024 bepalen we met onze partners welke thematische ambities prioriteit krijgen en werken we gezamenlijk aan het bereiken van de doelen per thema. Op deze manier werken we binnen het Ecosysteem Zeeuws Vrijetijdsdomein aan een Bestemming Zeeland 2030 in balans.

Voor het monitoren of de Bestemming Zeeland in balans is, voeren we de meerjarige Zeeuwse kennisagenda 2022-2024 met onderzoeksprogramma uit. Dit doen we in samenwerking met de partners binnen het vrijetijdsdomein in Zeeland, maar ook binnen het landelijk onderzoeksprogramma voor bestemmingsmanagement en spreiding van toerisme.

De beleidsindicator voor de bestemming Zeeland in balans is het draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners. Nulmeting hiervoor is het jaar 2019 waarin het draagvlak voor toerisme in Zeeland onder inwoners 70% was. De volgende draagvlakmeting voor Zeeland vindt plaats in 2023. Voor de korte termijn is inzetten op het consolideren van de steun voor toerisme in Zeeland van 70% het doel (hierbij verliezen we niet het draagvlak voor toerisme per gemeente uit het oog). Voor de middellange en lange termijn (2030) is het doel / de ambitie om te komen tot 75% draagvlak in Zeeland.

Acties

Kwaliteit van ontwikkelingen rond de Deltawateren stimuleren.

- Netwerkgereguleer gericht op goede gebiedssamenwerking voor het behalen van doelen en ambities van de gebiedsvisie Veerse Meer 2020 – 2030 en de daarbij behorende actie-agenda.
- Regierol gericht op realisering van de opgaven Zeeuwse Kustvisie, specifiek de bestuurlijke borging van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie Zeeuwse Kustvisie (begin 2023).
- Stimuleren gebiedsgerichte samenwerking Grevelingen, Veerse Meer en Oosterschelde voor waterrecreatie en kwaliteit openbare recreatievoorzieningen.
- Stimuleren van de waterrecreatie in Zeeland door regierol op uitvoering van de Visie waterrecreatie en realisatie acties actieprogramma waterrecreatie.

Kwaliteitsontwikkeling en toekomstbestendigheid

- Stimuleren kwaliteitsontwikkeling in aandachtsgebieden in de kustregio en rondom het Veerse Meer. Hiervoor worden onder andere middelen uit de Regio Deal benut (afrondering september 2023).
- Onderzoek naar de inzet van een kwaliteitsteam voor het Veerse Meer.

- Het stimuleren van ondernemers in de Zeeuwse vrijetijdssector door de inzet en begeleiding van Economische Impuls Zeeland, door middel van het Aanjaagprogramma Innovatie, bestaande uit
 1. Inspiratie op het gebied van technologie, bedrijf en omgeving, verduurzaming en bedrijfsvoering.
 2. Ondersteuning van ondernemers bij innovatie en kwaliteitsverbetering.
 3. Financiering van ondernemersinitiatieven gericht op toekomstbestendigheid van recreatieve bedrijven.

Stimulering duurzaam toeristisch mobiliteitsnetwerk en verbeteren toeristische bereikbaarheid (spreiding in tijd en locaties), gekoppeld aan de opgave slimme mobiliteit en aan de regionale energiestrategie

- Het stimuleren van ondernemers en overheden met initiatieven en belevingsconcepten op het gebied van toeristisch vervoer. Het gaat hierbij zowel om mobiliteitsconcepten als om routes en belevingsaspecten.
- Het stimuleren van ondernemers en overheden om het toeristisch vervoersaanbod verder te vergroten.
- Gekoppeld aan de opgave Slimme Mobiliteit zorgen voor een duidelijke communicatie richting de reiziger van de mogelijkheden tot vervoer.

Stimulering Zeeland als jaarrond bestemming door het beter zichtbaar en vindbaar maken van toeristische informatie voor gasten en inwoners, gedurende het gehele jaar en van alle regio's

- Toeristische informatie digitaal beter zichtbaar, vindbaar en boekbaar maken samen met de toeristische partners.
- Ondersteunen van initiatieven die toeristische data herbruikbaar maken en inspelen op de kansen van big data en technologische ontwikkelingen.
- Toeristische- en gebruikersinformatie onderdeel maken van de communicatie op gebiedsniveau door het samen met gebiedsbeheerders en gemeenten bij elkaar brengen van de verschillende stromen gebruikersinformatie en deze eenduidig beschikbaar te maken.

Doelstelling

Milieu: woon- en werkklimaat zijn versterkt

Via beleid en uitvoering van milieutaken wordt ingezet op het beschermen en het versterken van de milieukwaliteit van onze fysieke leefomgeving. Uitdaging is om hiermee de milieukwaliteit te versterken terwijl de economische belangen niet uit het oog worden verloren. Dit doet de Provincie samen met andere overheden en maatschappelijke partners. De uitvoerende milieutaken zijn gemandateerd aan de RUD Zeeland en voor de Brzo taken aan de DCMR.

Het Milieuprogramma en het VTH programma dragen bij aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Acties

Uitvoeren Milieuprogramma 2023-2027

GS stellen naar verwachting dit Milieuprogramma in januari 2023 vast. Bij het Milieuprogramma komt een jaarplanning en een monitoring. In 2023 voeren we de acties uit voor dat jaar en verzamelen we monitoringsgegevens.

Uitvoeren van het VTH-programma 2023-2027

GS stellen naar verwachting dit VTH-programma in januari 2023 vast. Bij het VTH-programma komt een jaarplanning en een monitoring. In 2023 voeren we samen met de Omgevingsdiensten de acties uit voor dat jaar en verzamelen we monitoringsgegevens.

Doelstelling

Water en Bodem met kwaliteit

Een duurzaam bodemgebruik en goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, waterpeilen die voldoen aan normering en duurzame bescherming tegen overstromingen zoals aangegeven in de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's.

Een aantal reguliere taken op het vlak van water(beheer) wordt structureel uitgevoerd. De provincie draagt samen met andere overheden (waterschap, Evides, Rijk) bij aan het behoud en waar mogelijk verbetering van de waterkwaliteit in grond- en oppervlaktewater, drinkwater en zwemwater.

Naar verwachting zal er eind 2022 meer duidelijkheid zijn rondom het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is een beleidsprogramma onder de Nationale Omgevingsvisie dat de gebiedsgerichte opgaven en maatregelen voor natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat omvat. De vertaling hiervan dient nog plaats te vinden en daarnaast zullen nog richtinggevende keuzes gemaakt dienen te worden als water en bodem als sturende principe het uitgangspunt wordt.

Acties

Aanwijzen en bewaken beschermingsgebieden drinkwaterwinningen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's

In de Omgevingsverordening is de bescherming van grondwaterbeschermingsgebieden vastgelegd; de toestand wordt gevolgd via monitoring.

Aanwijzen zwemlocaties en toezien op veilige en hygiënische omstandigheden in samenwerking met waterbeheerder en RUD

Voldoen aan Europese Kaderrichtlijn Water en Zwemwaterrichtlijn.

Bescherming en informatievoorziening archeologische en aardkundige waarden

Subdoel: Duurzaam bodemgebruik en geen ongewenst bodemgebruik diepere ondergrond.

Bevorderen van een goed en efficiënt functionerende waterketen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwaliteit geformuleerde doelstellingen in het provinciaal waterprogramma.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwantiteit geformuleerde doelstellingen in de Omgevingsverordening Zeeland.

Zoeken naar synergie mogelijkheden met provinciale opgaven.

Subdoel: Voldoen aan het terugdringen van regionale wateroverlast.

Doelstelling

Deltawateren

Een ecologisch gezonde, veilige en economisch aantrekkelijke delta. Door samen met onze partners in te zetten op:

- Het realiseren van een gezond ecologisch systeem.
- Het verder versterken van de (water)veiligheid.
- De zorg voor voldoende zoet water.
- Het stimuleren van de economische vitaliteit.

Acties

Bevorderen kennisuitwisseling, communicatie en samenwerking door actieve bijdrage aan en in het gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta

Met de vaststelling van het jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta is concreet gemaakt op welke wijze het Gebiedsoverleg in de komende jaren wil bijdragen aan het realiseren van haar ambitie om in 2050 de eerste delta ter wereld te zijn die is voorbereid op klimaatverandering om ook na 2050 nog te blijven wonen, werken en recreëren in de Zuidwestelijke Delta.

Als provincie leveren we een bijdrage aan de bemensing van het programmabureau en in de uitvoering van de in het uitvoeringsprogramma opgenomen acties.

Herbezinning op inzet gebiedspartijen voor Volkerak-Zoommeer naar aanleiding van gewijzigde rijksinzet

Vanuit de Zuidwestelijke Delta wordt het initiatief genomen om tot een voorstel te komen voor een concreet uitvoerbaar planproces voor het Volkerak-Zoommeer. Daarbij zal er een relatie gelegd worden met het reeds bestaande netwerk van Waterpoort waarin reeds alle belangrijke stakeholder rondom het Volkerak-Zoommeer zijn georganiseerd. Na positieve besluitvorming over het op te stellen voorstel in het gebiedsoverleg zal naar verwachting begin 2023 met de uitvoering ervan gestart kunnen worden.

Leveren actieve bijdrage aan de verdere planvorming voor het Grevelingenmeer

In het project Getij Grevelingen wordt toegewerkt naar een variant van een doorlaat in de Brouwersdam passend binnen het taakstellend budget. Eind 2022 verschijnt het advies van de TaskForce, waarna begin 2023 besluitvorming over de volgende fase zal plaatsvinden. De provincie levert personele inzet in de voorbereiding van het project.

De te leveren provinciale bijdrage in de uitvoering zal overeenkomstig eerder gemaakte afspraken in de bestuursovereenkomst Getij Grevelingen worden meegenomen in de besluitvorming aangaande de volgende fase.

Uitgevoerde studie Lange Termijn Perspectief Natuur Westerschelde doorvertalen

In 2023 wordt er samen met de partners en de Schelderaad een advies opgesteld over het vervolg van het traject waarin ook duidelijkheid komt over de inzet van de provincie.

Uitvoeren uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie

Onder het uitvoeringsprogramma vallen diverse projecten. Deze zijn belegd bij de stakeholders. Voor een aantal projecten heeft de provincie een ondersteunende rol. Het betreft onder andere de Roggeplaat- en Galgeplaatsuppletie. In 2023 zal de voortgang op de verschillende projecten evenals een voorstel over afronding van het programma worden voorgelegd aan het bestuurlijk overleg

Voorbereiden suppletie Galgenplaat door inzet op verwerven van een EU-cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering

Planvorming voor suppletie Galgenplaat is in 2022 door Rijkswaterstaat Zee en Delta opgestart. Naar verwachting zal de uitvoering niet voor 2025 starten. Als provincie hebben we aangeboden een scan voor Europese middelen te doen.

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: wonen

Ruimtelijke kwaliteit versterken:

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving.

Acties

Aanpak van flexwonen en huisvesting buitenlandse werknemers

Aanpak verduurzaming woningvoorraad onder andere uitvoeren energiescans en de inzet van duurzaamheidsleningen

Zorgdragen voor de actualisatie van de regionale woningmarktafspraken

De gemeenten faciliteren bij de versterking van de binnensteden

Monitoring van de ontwikkelingen in de woningvoorraad en woningbouwplannen

Uitvoering van de subsidieregeling Provinciale Impuls Wonen

Uitvoering van de subsidieregeling hergebruik leegstaande panden (HELP)

Uitvoeren van de regeling gebiedsgerichte projecten

Samen met gemeenten uitvoeren actielijnen van de Zeeuwse woonagenda

Actualisatie van de kwalitatieve woningvraag op basis van de demografische prognose 2022

Samen met Rijk en gemeenten uitvoering geven aan de Zeeuwse Woondeal

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit versterken: impuls bedrijventerreinen

Regionale bedrijventerreinen zijn beter benut en beschikken over meer kwaliteit en duurzaamheid.

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende planologische ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven en zetten in op een kwaliteitsimpuls en de verduurzaming van terreinen.

Acties

Bieden van advies en analyse van de economische behoefteprognoses

Zorgen voor voldoende planologische ruimte voor bedrijven door met de gemeenten de regionale bedrijventerreinenprogramma's te actualiseren op basis van de prognose uit 2019

Uitvoering van de subsidieregeling Planvorming en Procesondersteuning

Uitvoering van de subsidieregeling Fysieke maatregelen

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal geconstateerde overtredingen bij bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent.					
Het aantal uitgevoerde emissiemetingen lucht	43	46	45	0	15
Het aantal overtredingen van luchtvoorschriften	6	5	4	0	1
Aantal klachten overlast					
Aantal ingediende klachten	213	314	266	412	365
Aantal klachtensituaties	35	30	32	192	88
Aantal zwembaden					
Aantal keren dat een overtreding is geconstateerd	124	118	116	134	136
Aantal zwemgelegenheden in oppervlaktewater	20	38	24	18	12
Aantal keren dat een overtreding is geconstateerd	55	55	55	56	55
	1	1	1	1	0
Aantal woningen binnen geluidszones rond industrieterreinen waarvoor geldt dat, ook na saneringsmaatregelen, de geluidsbelasting van 60 dB(A) wordt overschreden is in 2018 verminderd ten opzichte van 2012.	12	12	12	12	12
Milieuhygiënische spoedlocaties bodemverontreiniging zijn uiterlijk in 2020 gesaneerd of beheersbaar gemaakt.					
Aantal spoedlocaties in uitvoering of nog op te pakken	5	5	5	4	1
Goede naleving bodemsanerings- en nazorgverplichtingen.					
• Aantal saneringen in uitvoering	44	53	50	73	
• Aantal overtredingen	0	1	0	1	

Trendindicatoren	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal overnachtingen toeristische gasten***	10.089.000	10.494.000	15.455.000	12.468.000	
Aantal overnachtingen vaste gasten***	7.000.000	8.100.000	3.811.000	3.227.000	
Draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners (Gemeten steun voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners)			70% Nulmeting	niet gemeten	
Tevredenheid over beleving van Zeeland****	8,27	8,4	8,3	niet gemeten	

Doelindicatoren

Doel	Indicator	Stand 2020	Stand 2021	Streefwaarde 2022	Streefwaarde 2023	Einddoel
Milieubelasting door uitstoot bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent, is verminderd ten opzichte van 2006	Gemeten en berekende emissiegegevens	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006.	Nog niet bekend*)	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006.	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006.	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006.
Er wordt voldaan aan de wettelijke normen en grenswaarden voor een goede luchtkwaliteit	Gemeten immissiemetingen bij meetpunten Zierikzee en Philippipe	Er wordt voldaan aan wettelijke normen.	Er wordt voldaan aan wettelijke normen.	Er wordt voldaan aan wettelijke normen.	Er wordt voldaan aan wettelijke normen.	Blijft voldoen aan gestelde normen
Toeristische bestedingen	De bestedingen gedaan door toeristen of ten behoeve van toeristen voor, tijdens en na de reis en het verblijf op de plaats van bestemming voor Zeeland	Niet bekend. Globale indicatie: bestedingen Nederlandse vakantiegangers circa 25% lager dan in 2019.	Nog niet bekend.	€ 1,85 mld.		€ 1,9 mld.
Waterkwaliteit (oppervlaktewater) (Informatiehuis Water)	% van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit	0%	0%	1%***)	4%	100% (2027)
Waterkwaliteit (oppervlaktewater)	% van de waterlichamen met een goede toestand voor vissen	31%	44%	49%	55%	100% (2027)

*) De uitstoot door bedrijven is in 2020 verminderd ten opzichte van 2006. Vooral voor de componenten fijnstof en ammoniak is sprake van een significante verlaging als gevolg van het uit bedrijf nemen van een van de voornaamste bronnen eind 2018. Enkel ten aanzien van koolmonoxide (CO) was sprake van een toename als gevolg van een grote onderhoudsstop bij een bedrijf. De gegevens over 2021 zijn pas bekend in het tweede kwartaal van 2022.

**) De resultaten van de metingen luchtkwaliteit in 2021 geven aan dat voldaan werd aan de wettelijke normen en grenswaarden voor de componenten waar naar gemeten is en de trend dalend is (verbetering van de luchtkwaliteit). Vanaf medio december 2021 is een extra meetpunt (van provincie Zeeland) in Sluiskil operationeel, de data daarvan zullen in de toekomst aan deze rapportage worden toegevoegd.

***) Er zijn vrijwel altijd parameters die er voor zorgen dat er géén sprake is van een goede ecologische waterkwaliteit. Op basis van de onderliggende parameters kan een beter beeld worden geschetst van de geboekte voortgang. Inzet is om vanaf 2022 een aantal van deze parameters in beeld te hebben om meer inzicht te kunnen bieden in de geboekte voortgang.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Doelstelling	Begroting 2023
Lasten	
020101-Voorbereiding omgevingswet	182
020102-Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	1.436
020103-Milieu: goed woon- en werkklimaat	10.304
020104 Law Delta	-
020201-Water en bodem met kwaliteit	531
020202-Deltawateren	139
020301-Ruimtelijke kwaliteit: wonen	3.236
020303 Ruimt. kwal. versterken: Impuls bedrijventerreinen	1.113
029999-Ambtelijke inzet	3.683
Totaal Lasten	20.624
Baten	
020101-Voorbereiding omgevingswet	24
020102-Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	124
020103-Milieu: goed woon- en werkklimaat	750
020201-Water en bodem met kwaliteit	184
Totaal Baten	1.082
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	19.542
Onttrekkingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	3.642
Toevoegingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	299
Mutaties reserves	-3.342
Resultaat na bestemming	16.200